

ACTORI ȘI ROLURI

GEORGE CONSTANTIN:

Țiganov

George Constantin nu se află la prima lui întâlnire cu personajele teatrului rus. De-a lungul anilor, el a mai dat viață și lui Voinițki din *Unchiul Vanca*, lui Dmitri din *Frații Karamazov*, Anchetatorului din *Crimă și pedeapsă*, multiplelor ipostaze din *Acest animal ciudat* (după Cehov), lui Kolomițev din *Cei din urmă*, lui Lopahin din *Livada cu vișini* (ultimele două, realizate la Televiziune). Familiarizat, așadar, cu temperamentul și caracterul eroului slav, exersat pe partituri generoase, de extraordinară frumusețe, George Constantin l-a atacat — bănuiesc — fără complexe și pe Țiganov, eroul *Barbarilor* lui Gorki.

Nottara afirmase, cindva, că actorul este un spion al sufletului. Știind sau intuind acest lucru, interpretul lui Țiganov a dezvăluit, pe parcursul montării, toate ungherele tainice ale rolului, toate secretele lui poleite, dar, în esență, compromițătoare. De fapt, cine este acest inginer sigur pe el, cinic, ironic, sosit — fără entuziasm — în Verhopolie, orașel obscur și plin de praf, nesupus civilizației? Un fost *arbiter elegantiarum*, un fost intelectual rafinat și spiritual. Dar un *foșt*. Acum, el nu mai erede în nimic; cel mult, în alcool și — accidental — în ideea aventurii galante cu Monahova. Aceasta euzăcă, însă, înainte de a se naște, iar Țiganov rămîne un Pascalopol mai puțin norocos, obligat să recadă în degradanta abulie alcoolică-resemnată. Sosit, inițial, ca un civilizator posibil al unui tîrg „barbar”, inginerul de la centru nu reușește altceva decît să decadă la nivelul de barbarie al celor din jur, să ajungă cabotinul lor declarat.

Încercînd „să-i lumineze” pe doi nătărăi, Țiganov le explică, acompaniat de pocnetul dopurilor de la sticlele de șampanie, „cine-i mai înțelept între înțelepți: au fost odată trei înțelepți; primul demonstra că lumea este idee, al doilea susținea contrariul, nu-mi mai amintesc exact ce spunea. Știu precis însă că al treilea a sedus nevasta primului, i-a furat celui de-al doilea un manuscris și a fost încununat cu lauri”. Țiganov, însă, nu mai are cum deveni „un filosof”, nici măcar după exemplul celui de-al treilea, deoarece nu a reușit să-i fure nevasta lui Monahov și, în plus, i-a înapoiat lui Golo-

vastikov (filosoful involuntar al tîrgului) manuscrisul cugetărilor lui îndelungi și inutile...

Sînt în spectacol momente în care George Constantin este admirabil; cel mai reușit dintre ele mi se pare a fi acela în care-i cere mina Monahovei. Eroul își joacă atunci „ultima carte” și abandonează, brusc, cinismul, devine sentimental, sărută pătimaș mina șansei (care are chipul și numele eroinei). Monahovu, însă, îl respinge: jignitor, nemilos, distrugător; cu zîmbetul pe buze. Țiganov știe, însă, să primească lovitura. Cuvintele ei sînt pumnale; el le scoate din trup rîzînd, nu le dă importanță, lasă impresia că nu-l afectează. Acum își joacă (în spectacol) *jocul adevărului*. Adevărul e cumplit, dar cei doi cunosc regula jocului. Scurt timp după încheierea jocului, ei mor — în două accepții diferite: ea — fizic, el — moral...

George Constantin a întîlnit în textul lui Gorki un rol mare care *te obligă* să-l egalezi jucîndu-l. Interpretul s-a supus acestei plăcute obligații. E, poate, meritul lui de căpetenie...

Bogdan Ulmu